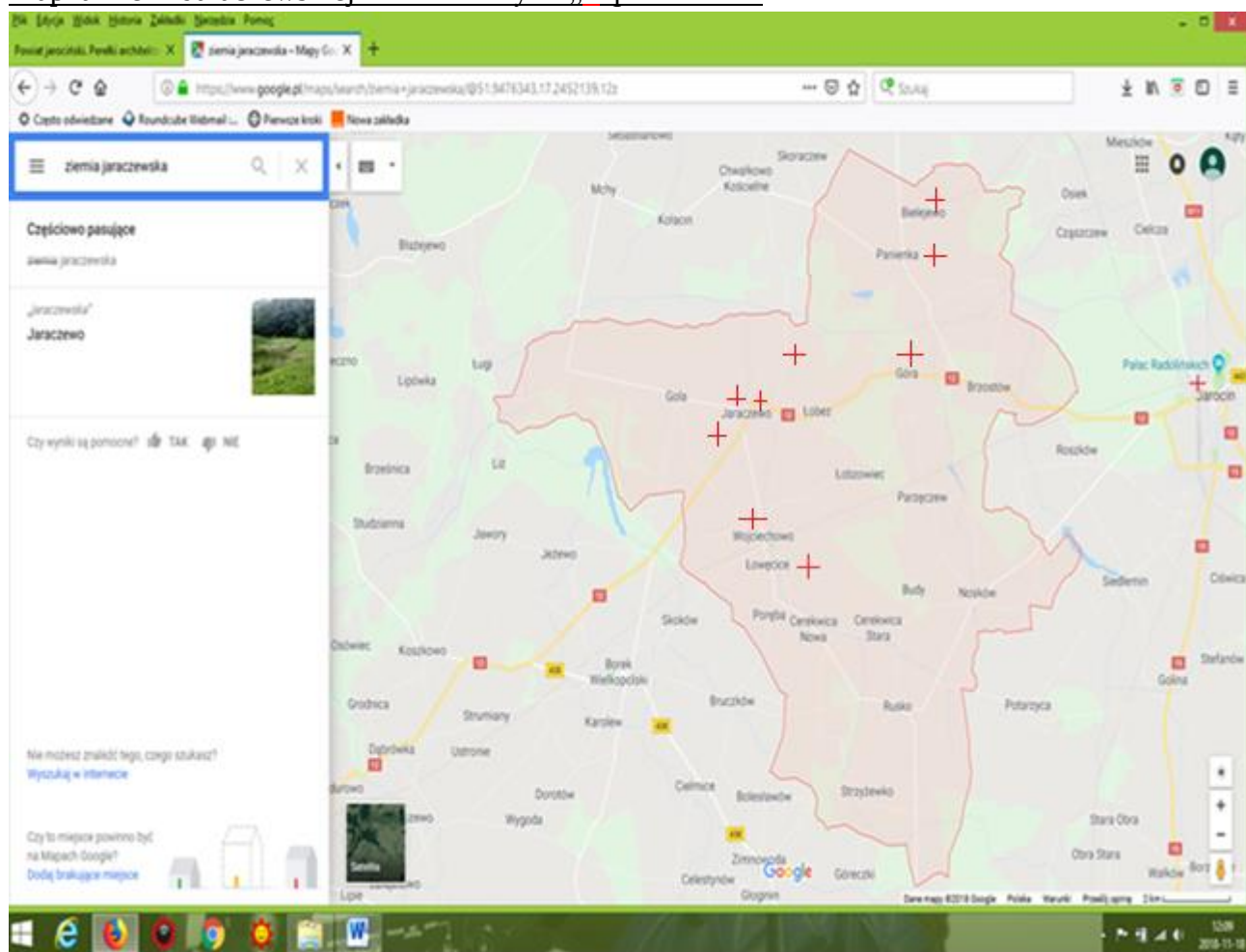

TRASA TURYSTYCZNA ZIEMI JARACZEWSKIEJ*

Informacje o gminie: **Obszar 132,9 km². Ludność: 8.400 mieszkańców. Położenie: Nizina Południowo-wielkopolska na styku Wysoczyzny Mieszkowskiej i Koźmińskiej. Przez obszar gminy przepływają rzeki Lubieszka i Obra. Lubieszka, lewy dopływ Lutyni, przecina kraniec wschodni. Obra, lewy dopływ Warty, płynie wąskim korytem przez południową i zachodnią część gminy. Stolica gminy: Jaraczewo, o którym wzmiankowano w 1394 roku.**

Mapka Ziemi Jaraczewskiej z zaznaczonymi „+”pomnikami.

Źródło: opracowanie własne autora

Naszą wędrowkę proponuję rozpocząć od Pomnika Żołnierzy Wyklętych w Jarocinie.

Pomnik znajduje się przy Alei Niepodległości. 24 maja 1946 r. decyzją komunistycznego sądu zamordowano przez rozstrzelanie dwóch Żołnierzy Wyklętych: kaprała Stanisława Pawlaka 1 podporucznika Józefa Rosadę. Na śmierć skazano ich za to, że bronili Polski przed sowiecką agresją. Żołnierze zostali rozstrzelani przy jarocińskim cmentarzu. Po egzekucji kaci przerzucili ich ciała przez ogrodzenie cmentarza i tam je pozostawili. Pomnik odsłonięto 24 maja 2018r. w 72. rocznicę

*Projekt Rajdu Niepodległościowego dla uczniów Zespołu Szkół Specjalnych w Jarocinie (Szkolny Koło Krajoznawczo-Turystyczne), przygotowany do realizacji z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości i 100-lecia Powstania Wielkopolskiego do realizacji w maju 2019 roku.

tego mordu. Upamiętnia on także wszystkich członków organizacji niepodległościowych, które działały w Jarocinie i na terenie całego powiatu jarocińskiego—po 1945 roku, a były to: „Skrusz kajdany” i „Biała Róża”. Inicjatorem budowy obelisku było Stowarzyszenie „Pamięć”.

Źródło: ze zbiorów własnych autora

Z Jarocina najlepiej dojechać Jarocińskimi Liniami Autobusowymi nr 9.3 z przystanku *cmentarz Aleja Niepodległości* do miejscowości Roszków (3,6km, 10 minut). Z Roszkowa idziemy pieszo do Noskowa (4,3km, 1 godzina), którego nazwa pochodzi od nazwiska właścicieli Noskowskich herbu Zaremba.

W odległości 3,4 km (45 minut) od Noskowa znajduje się wieś Rusko, której nazwa wywodzi się od rudy darniowej. We wsi wart zobaczenia jest kościół z 1833 roku o konstrukcji szachulcowej a zwłaszcza jego barokowy wystrój.

Z Ruska niedaleko do Cerekwicy (ok. 3km, 35 minut), gniazda rodowego Cerekwickich herbu Zaremba, w której od 1892 roku mieścił się ośrodek dla moralnie zaniedbanych dzieci (dzisiaj Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy). We wrześniu 1939 roku, w budynkach dawnego zakładu opiekuńczego dla młodzieży, hitlerowscy zorganizowali obóz przejściowy dla wysiedlanej ludności polskiej przede wszystkim ziemianstwa. Więziono tam ok. 270 osób.

Z Cerekwicy Nowej kierujemy się do Łowęcic (2 km, 25 minut). Tutaj w końcu XIX wieku powstała niemiecka wieś kolonizacyjna. We wsi znajduje się dom błogosławionego Grzegorza Bolesława Frąckowiaka, werbisty, straconego w Dreźnie w 1942 roku za działalność konspiracyjną.

Źródło: ze zbiorów własnych autora

Z Łowęcic udajemy się prosto przez Wojciechowo (warto się zatrzymać i zobaczyć pamiątkową tablicę ku czci Ewarysta Estkowskiego na murze szkolnym, odsłoniętą 1. września 1990r.) do Jaraczewa, głównego celu naszego rajdu (3,2 km, 40 minut).

W Jaraczewie zatrzymujemy się przy pomniku postawionym w hołdzie mieszkańcom ziemi jaraczewskiej, którzy oddali życie za naszą wolność. Pomnik odsłonięto 9. listopada 2014 roku.

Źródło: <http://www.jaraczewo.pl/ziemia-jaraczewska/miejsca-pamieci.html>

Mur nawiązuje do czasów niewoli i zaborów. Otwory w murze mają symbolizować ślady po kulach i heroizm walk o wolność. Wykute drzwi symbolizują „drzwi do wolności”. Do budowy tego pomnika wykorzystano głaz z poprzedniego obelisku.

Pomnik znajduje się po prawej stronie drogi przy wylocie z Jaraczewa w kierunku Gostynia, nieopodal cmentarza na skrzyżowaniu ulic: Gostyńskiej, Kolejowej i Topolowej.

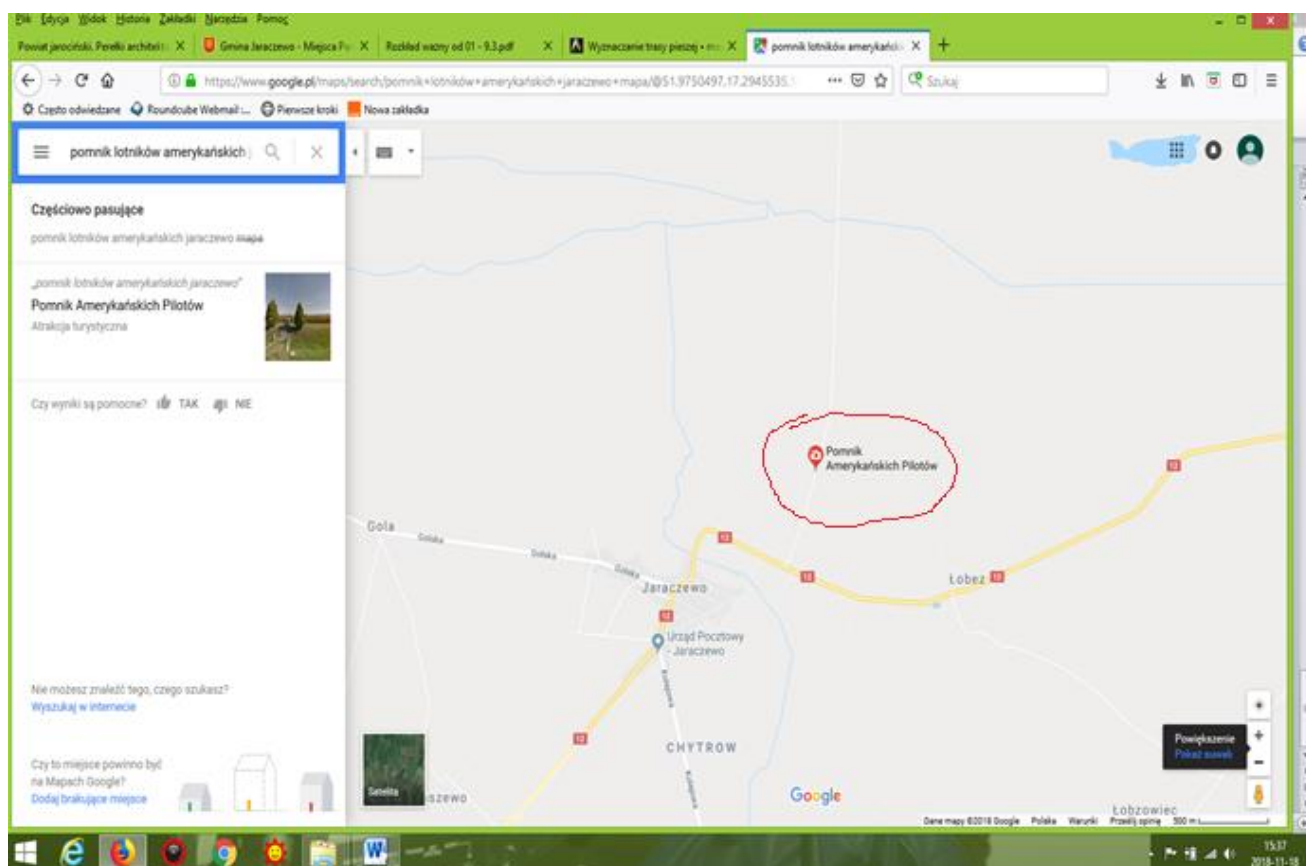
Niedaleko jest szkoła, na której widnieje tablica ku czci Bohaterów Armii Poznań, umieszczona tam 11 listopada 2008 roku.

Pozostając w Jaraczewie oglądamy obelisk postawiony w hołdzie poległym i pomordowanym w I i II wojnie światowej, który odsłonięto 9. maja 1979 roku, na miejscu poprzedniego, zniszczonego podczas okupacji hitlerowskiej pomnika. Aby go zobaczyć należy iść trochę dalej wzdłuż drogi krajowej nr 12 w kierunku Gostynia.

Źródło: <http://www.jaraczewo.pl/ziemia-jaraczewska/miejsca-pamieci.html>

Opuszczając Jaraczewo kierujemy się na północ w kierunku Chwałkowa Kościelnego aby dotrzeć do pomnika upamiętniającego pilotów amerykańskich, którzy próbując uszkodzonym samolotem typu BOEING B-17F przelecieć linię frontu, rozbili się pod Jaraczewem 9. lutego 1945 roku. (2 km, 25 minut).

Źródło: www.google.pl/maps

Moim zdaniem jest to jedno z najciekawszych miejsc do zobaczenia w okolicach Jaraczewa, dlatego poświęcę mu trochę miejsca.

STAN OBECNY:

Z części zachowanych szczątków samolotu powstał—stanowiący element pomnika—krzyż. Amerykanie zostali pochowani na jarocińskim cmentarzu, a w roku 1947 ich ciała ekshumowano i przewieziono do Stanów Zjednoczonych. 30 czerwca 1991 roku w ceremonii odsłonięcia pomnika wziął udział jeden z ocalałych członków załogi—Henry Schulz. Fundatorem pomnika i rzecznikiem jego budowy był Ryszard Czabański.

HISTORIA ZDARZENIA I CIEKAWOSTKI:

Amerykański bombowiec brał udział w nalocie na fabrykę benzyny syntetycznej niedaleko Lipska. Cel nie został jednak osiągnięty, a samolot uległ uszkodzeniom, które uniemożliwiły powrót do bazy w Anglii. Dowódca zdecydował o locie w stronę pozycji wojsk radzieckich. Niestety gęste chmury—z jednej strony—chroniły przed wrogiem—z drugiej—powodowały oblodzenie samolotu i utratę wysokości. Załoga wyrzucała z wnętrza wszystko, co zbędne. Na rozkaz dowódcy wyskoczył też główny strzelec, który po wylądowaniu dostał się do niewoli. Na jaraczewskim polu udało się wylądować Henry’emu Schulzowi i Howardowi Gansonowi, którzy opuścili samolot, skacząc na spadochronie. Pilot stracił jednak panowanie nad maszyną, która uderzyła w ziemię. W wyniku katastrofy z dziewięciosobowej załogi uratowało się czterech lotników, a pięciu zginęło. Ocalałych Amerykanów zakwaterowano w domu jednego z mieszkańców, gdzie spędzili dwie noce. Miejscowy stolarz

Władysław Latanowicz wykonał pięć trumien, które z ciałami lotników przewieziono do piwnic jarocińskiego banku, a później do kostnicy przyszpitalnej w Jarocinie. Amerykanie zostali pochowani na jarocińskim cmentarzu, a w 1947 roku ich ciała ekshumowano i przewieziono do Stanów Zjednoczonych. Z części zachowanych szczątków samolotu powstał—jak wspomniałem wyżej—krzyż, stanowiący element pomnika.

Źródło: <http://www.jaraczewo.pl/ziemia-jaraczewska/miejsca-pamieci.html>

Zmęczonym wędrowką (20 km w nogach) proponuję powrót do Jaraczewa i przejechanie autobusem do miejscowości Góra w kierunku powrotnym do Jarocina (4,9 km, 10 minut). W miejscowości tej oprócz późno-klasycystycznego kościoła pw. Wniebowzięcia NMP z lat 1817-1830 oraz neorenesansowego pałacu z lat 1877-1878 konieczne trzeba zobaczyć pomnik upamiętniający poległych bohaterów w pierwszych walkach za ojczyznę 1918/20r. (w tym dwóch Powstańców Wielkopolskich). Pomnik położony jest przy kościele parafialnym. Powstał on na fundamentach, które do reszty nie zostały rozbite podczas okupacji przez Niemców. Obelisk ufundowali mieszkańcy parafii Góra. Odsłonięcia dokonano 5. września 1982 roku.

Źródło: <http://www.jaraczewo.pl/ziemia-jaraczewska/miejsca-pamieci.html>

Dla wytrwałych proponuję wyjazd z Góry do Bielejewa (leśnictwo Osiek, 3,5km, 8 minut) przez Panienkę.

W tej ostatniej przy kościele znajduje się klasycystyczna plebania oraz kapliczka z 1946 roku z tablicą ku czci 18 ofiar II wojny światowej.

Źródło: http://www.dioblina.eu/Kosciol_Najswietszego_Imienia_Jezus_Panienka

W Bielejewie natomiast jest obelisk upamiętniający poległych w czasie potyczki z Niemcami dnia 31.01.1945 roku. Obiekt położony jest w lesie i został odsłonięty 1973 roku z okazji 28. rocznicy wyzwolenia Ziemi Jarocińskiej spod okupacji niemieckiej.

Źródło: <http://www.jaraczewo.pl/ziemia-jaraczewska/miejsca-pamieci.html>

Z Bielejewa jest około 4km do Osieka czyli około 1 godziny piechotą a stamtąd kursuje już JLA linia nr 2 do Jarocina (15 minut). Po drodze mijając malowniczo położone Cząszczew i Cielczę można

planować kolejną trasę rajdową, np. Nadwarciańską Drogę św. Jakuba lub

Transwielkopolską Trasę Rowerową, ale do już temat do kolejnych rozważań.

Poniżej tabela planowanej trasy z podaniem odległości i czasu potrzebnego na jej pokonanie:

LP.	TRASA	DLUGOŚĆ W KM	POTRZEBNY CZAS	ŚRODEK TRANSPORTU
1	Jarocin-Pomnik Żołnierzy Wyklętych/cmentarz/Aleja Niepodległości do Roszkowa	3,6	10 min.	autobus
2	Roszków- Nosków	4,3	1 godzina	pieszo
3	Nosków-Rusko	3,4	45 min.	pieszo
4	Rusko-Cerekwica Nowa	3,0	35 min.	pieszo
5	Cerekwica Nowa-Łowęcice	2,0	25 min.	pieszo
6	Łowęcice-Jaraczewo	3,2	40 min.	pieszo
7	Jaraczewo-w kierunku na Chwałkowo Kościelne i z powrotem	4,0	55 min.	pieszo
8	Jaraczewo-Góra	4,9	10 min.	autobus
9	Góra-Bielejewo	3,5	8 min.	autobus
10	Bielejewo-Osiek	4	1 godzina	pieszo
11	Osiek-Jarocin	8	15 min.	autobus
RAZEM		43,9	6 godzin	

Jak widać z powyższej tabeli trasa jest wyczerpująca i liczy prawie 44 km (z czego 24 km piechotą) ,
na które należy przeznaczyć czas ponad 6 godzin.

Przy opracowaniu trasy wykorzystano materiały z Internetu:

b/http://www.powiat-jarocinski.pl/Perelki_architektoniczne.html

Opracował:

Opiekun SKKT

Michał Kuropaczewski